

Spurten som gav Sverige guld

Berättelse

Lördagen den 15 februari 2014 tävlade Sverige i damernas stafett i längdåkning vid OS i Sotji i Ryssland. I en stafett åker fyra åkare i ett lag varsin sträcka på fem kilometer, och sedan växlar de över till nästa. De två första sträckorna åks i klassisk stil, och de två sista i fristil. Sveriges sista åkare, alltså den fjärde, var Charlotte Kalla.

De tre första svenska åkarna gjorde ett starkt lopp, men när Charlotte fick ta över låg laget efter. Finland och Tyskland var ungefär 20–25 sekunder före, vilket är ett stort avstånd i längdåkning. Många tittare trodde nog att chansen till guld redan var borta. Eftersom Charlotte var känd för sin styrka på slutet, fanns det ändå ett litet hopp kvar.

Charlotte satte i gång i ett mycket högt tempo. Trots att avståndet var stort gav hon sig inte, utan jagade de två åkarna framför sig meter för meter. Sakta men säkert krympte avståndet. Inne på arenan reste sig publiken och hejade allt högre, eftersom det blev tydligt att hon faktiskt höll på att hinna ifatt. När loppet gick in i sitt slutskede hade hon kommit ända fram till de två ledande åkarna.

På den sista raka biten in mot målet åkte tre åkare bredvid varandra: Sveriges Charlotte Kalla, Finlands Krista Lähteenmäki och Tysklands Denise Herrmann. Nu skulle allt avgöras på några sekunder. Charlotte tog i med allt hon hade, sköt ifrån och åkte om båda de andra precis före mållinjen. Sverige vann med endast en halv sekund före Finland. Tyskland tog brons.

Segern betydde mycket på flera sätt. Det var Sveriges första guldmedalj i hela Sotji-OS, och det var dessutom första gången på mycket länge som ett svenskt damlag vann en olympisk stafett. Framför allt visade loppet något om Charlotte själv: hon hade vänt ett nästan säkert nederlag till seger genom ren vilja och styrka. För många svenskar blev hennes slutspurt ett av de mest minnesvärda ögonblicken från det OS:et – beviset på att en tävling aldrig är slut förrän den är slut.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en stafett	ett lopp där flera i ett lag åker varsin del
en sträcka	en del av loppet
växla	lämna över till nästa åkare i laget
klassisk stil	skidteknik där man åker rakt fram i spår
fristil	skidteknik där man skär ut åt sidorna (skate)
ett avstånd	hur långt det är mellan två saker
ett tempo	hur fort man gör något
krympa	bli mindre

ORD	FÖRKLARING
ett slutskede	den sista delen av något
avgöras	bli bestämt hur något slutar
ett nederlag	en förlust
minnesvärd	värd att minnas, svår att glömma

Läsförståelsefrågor

1. Hur går en stafett i längdåkning till, enligt texten?
 1. En åkare åker hela loppet ensam
 2. Fyra åkare i ett lag åker varsin sträcka och växlar
 3. Två lag åker samtidigt på samma spår
2. Vilken sträcka åkte Charlotte Kalla?
 1. Den första
 2. Den tredje
 3. Den fjärde och sista
3. Hur stort var avståndet upp till de ledande när Charlotte tog över?
 1. Ungefär 20–25 sekunder
 2. Ungefär en halv sekund
 3. Ungefär två minuter
4. Vad menas i texten med att hon “vänt ett nästan säkert nederlag till seger”?
 1. Att hon låg långt efter men ändå lyckades vinna
 2. Att hon ledde hela loppet och vann lätt
 3. Att hon förlorade men fick pris ändå
5. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. De två första sträckorna åktes i klassisk stil.
 2. Sverige vann med en halv sekund före Finland.
 3. Charlotte tyckte att loppet var det bästa i hennes karriär.
6. Varför reste sig publiken och hejade allt högre under Charlottes sträcka? (inferens)
7. Texten säger att det fanns “ett litet hopp kvar” trots det stora avståndet. Varför fanns det hopp?
(öppen fråga)
8. Varför betydde den här segern mycket, enligt texten? Ge minst två skäl.
9. Titeln är “Spurten som gav Sverige guld”. Förklara med egna ord varför just spurten var så viktig.
(inferens)

Facit

1. Fyra åkare i ett lag åker varsin sträcka och växlar
1. Den fjärde och sista
1. Ungefär 20–25 sekunder
1. Att hon låg långt efter men ändå lyckades vinna
1. ja b) ja c) det står inte i texten
- Exempel på svar: De såg att hon krympte avståndet och faktiskt höll på att hinna ifatt, och det blev spännande om Sverige kunde vinna trots underläget.
- Exempel på svar: Charlotte var känd för sin styrka på slutet, så även om avståndet var stort fanns chansen att hon kunde åka ifatt mot slutet.
- Exempel på svar: Det var Sveriges första guld i hela Sotji-OS, och första gången på mycket länge som ett svenskt damlag vann en olympisk stafett. Det visade också hennes vilja och styrka.
- Exempel på svar: Avgörandet kom på de sista metrarna, där hon åkte om båda de andra precis före mål. Utan den starka slutspurten hade Sverige inte vunnit guld.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten zoomar in ett enda ögonblick i Charlotte Kallas karriär och kompletterar den biografiska texten. Tema: uthållighet och att aldrig ge upp. Texten är skriven i preteritum – passa på att öva preteritum, bisatser med eftersom/trots att samt tidsuttryck (sakta men säkert, precis före, när). Frågorna 6, 7 och 9 kräver inferens och passar för pardiskussion.

Diskussionsfrågor

- Vad gör att ett enda lopp eller ögonblick kan bli ett minne för ett helt land?
- Charlotte jagade ifatt trots ett stort underläge. När i livet är det värt att kämpa vidare fast det ser hopplöst ut?
- I en stafett är man beroende av sina lagkamrater. Vad är bra och vad är svårt med att tävla i lag?
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv ett ögonblick i sport, arbete eller livet där någon vände en svår situation till något bra. Förklara varför det fastnade hos dig.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Charlotte Kalla – https://en.wikipedia.org/wiki/Charlotte_Kalla
- Sveriges Olympiska Kommitté – <https://sok.se/idrottare/idrottare/c/charlotte-kalla.html>
- Svenska Skidförbundet – <https://www.skidor.com/idrotter/langdakning/nyheter/2022/2022-03-22-charlotte-kalla-avslutar-sin-elitkarriar-med-sm-veckan-i-pitea>
- Olympics.com – <https://www.olympics.com/en/athletes/charlotte-kalla>

Faktagranskad i juni 2026. Charlotte Kalla föddes 22 juli 1987 i Tärendö i Norrbotten och har tornedalska rötter. Hon vann Tour de Ski 2008 som 20-åring. Hon tog tre OS-guld (Vancouver 2010 på 10 km, Sochi 2014 i stafett, Pyeongchang 2018 i skiathlon) och totalt nio OS-medaljer (tre guld, sex silver) samt 13 VM-medaljer. Hon avslutade sin elitkarriär i mars 2022. Hon delar rekordet som Sveriges mest medaljtyngda olympier genom tiderna. Antalet silvermedaljer (sex) och det exakta antalet VM-medaljer (13) är de uppgifter där små variationer kan förekomma mellan källor; siffrorna här följer Wikipedia och SOK.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.